

Dosarul nr. 2ra-1025/23
2-21099940-01-2ra-20072023

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud.: V. Robu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: A. Garbuz, Iu. Grosu, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

13 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Aliona Donos
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ion Bălan,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anna Nicorici împotriva lui Ion Bălan cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 13 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Ion Bălan și menținută hotărârea din 20 octombrie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, prin care a fost admisă parțial acțiunea,

c o n s t a t ă :

La 05 iulie 2021, Anna Nicorici a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Bălan cu privire la repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 4-6).

În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că prin sentința din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, pârâtul Ion Bălan a fost recunoscut vinovat și supus pedepsei penale, în baza art. 152 alin. (1) Cod penal.

A menționat că, în cadrul urmăririi penale, s-a stabilit că la 06 aprilie 2020, aproximativ la ora 11:00, Ion Bălan, având scopul cauzării vătămarilor corporale, aflându-se în fața gospodăriei reclamantei, în urma unui conflict cu ultima, a lovit-o cu o bară metalică în regiunea mâinii stângi, cauzându-i XXXXX, XXXXX, acte care se califică drept vătămare corporală medie, în baza criteriului dereglării sănătății de lungă durată.

A precizat că, în urma leziunilor corporale cauzate, a primit îngrijire medicală ambulatorie și a administrat tratamentul corespunzător, potrivit indicației medicului de familie și medicului traumatolog a Spitalului Raional Drochia IMPS „Anatolie Manziuc”.

Totodată, pentru procurarea medicamentelor a achitat 622 de lei, fiind suportate și cheltuieli de transport pentru deplasarea la spital și la consultații medicale de 10 ori a câte 6,60 lei și 7 lei, precum și de trei ori cu serviciile taxi a câte 100 de lei, iar în total – 450 de lei.

Reclamanta a relatat că, de asemenea, la 06 aprilie 2020, pârâțul Ion Bălan a deteriorat gardul din plasă metalică în mărime de 15 metri, cinci piloni din beton, situate la hotarul între gospodăria sa și a pârâtului.

Pentru repararea gardului a achitat 1800 de lei, precum și serviciile Agenției Servicii Publice, Departamentul OTC Drochia, privind măsurările de concretizare a hatului între gospodăria acesteia și a lui Ion Bălan, în total paguba materială constituind 3 672 de lei, sumă percepută ca fiind considerabilă.

A susținut că, în urma infracțiunii săvârșite cu intenție de Ion Bălan, i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice.

În opinia reclamantei, o expresie bănească a prejudiciului moral provocat în sumă de 5 000 de lei ar fi o recompensă adecvată în legătură cu pierderea speranței de viață, suferințelor psihice și fizice cauzate, pentru care i s-a tulburat modul obișnuit de viață.

În același timp, a subliniat că făptuitorul nu i-a cerut iertare, nu a recuperat paguba materială și morală, prelungește încălcarea ordinii publice, precum și exprimă cuvinte injurioase în adresa dânzei, în pofida faptului că i-a remis în adresa acestuia o cerere prealabilă privind restituirea pagubei materiale și morale.

În drept, reclamanta Anna Nicorici și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 11, 14, 1422, 1423, 1456 din Codul civil, art. 166, 167, 219 alin. (1)-(7) din Codul de procedură civilă.

Reclamanta Anna Nicorici a solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Ion Bălan în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 3 672 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 5 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1 000 de lei.

Prin hotărârea din 20 octombrie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat de la Ion Bălan în beneficiul Annei Nicorici prejudiciul moral cauzat prin infracțiune în mărime de 3 000 de lei.

S-a încasat de la Ion Bălan în beneficiul Annei Nicorici cheltuielile de asistență juridică, proporțional pretențiilor admise, în mărime de 900 de lei.

S-a încasat de la Ion Bălan în beneficiul statului cheltuielile de judecată ce constituie taxa de stat, de plata căreia reclamantul a fost scutit de drept la depunerea cererii de chemare în judecată, în mărime de 100 de lei.

A fost respinsă cerința privind repararea prejudiciului material, ca neîntemeiată (f. d. 91, 94-101).

La 18 noiembrie 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Ion Bălan a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 20 octombrie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, iar la 16 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, a prezentat apelul motivat, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea pretenției de reparare a prejudiciului moral, cu emiterea în partea dată a

unei noi hotărâri de micșorare a cuantumului prejudiciului moral încasat până la suma de 500 de lei (f. d. 104, 113-114).

Prin decizia din 13 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Ion Bălan și menținută hotărârea din 20 octombrie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f. d. 137, 138-146).

În consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că suma de 5 000 de lei, solicitată de reclamantă, nu este proporțională prejudiciului cauzat în raport cu criteriile stabilite, iar suma de 3 000 lei, cu titlu de compensație morală a prejudiciului moral suportat în rezultatul infracțiunii, este una echitabilă și justificată.

Or, prin sentința din 22 aprilie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost stabilită cu certitudinea cauzarea de către Ion Bălan a vătămărilor medii a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății Annei Nicorici.

La 13 iunie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Ion Bălan a declarat recurs împotriva deciziei din 13 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, în partea încasării prejudiciului moral în mărime de 3 000 de lei, cu emiterea în partea dată a unei noi hotărâri de micșorare a prejudiciului moral încasat până la suma de 500 de lei (f. d. 155-156).

În motivarea recursului, a invocat că instanțele de judecată, la încasarea sumei de 3 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, nu au luat în considerare starea sa fizică și materială precară, fapt care îl pune în imposibilitate de a executa hotărârea.

La fel, a subliniat că instanțele de judecată urmau să țină cont de particularitățile cauzei, și anume de comportamentul Annei Nicorici, care a fost inițiatorul conflictului, precum și de alte împrejurări care ar determina o hotărâre echitabilă prin încasarea unei sume mai mici cu titlu de prejudiciu moral.

La 25 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Annei Nicorici pentru notificare copia recursului declarat de către Ion Bălan, explicându-i dreptul de a depune referință (f. d. 170).

Până la examinarea admisibilității recursului, Anna Nicorici nu a făcut uz de dreptul său procedural de prezentare a referinței.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Bălți a fost pronunțat public la 13 aprilie 2023 (f. d. 137).

Conform extrasului din poșta electronică anexat la materialele cauzei, decizia motivată din 13 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost notificată reprezentantului recurentului Ion Bălan, avocatul Andrei Tudorică, în mod electronic, la 30 mai 2023 (f. d. 147 verso).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, întrucât cererea de recurs a fost depusă la 13 iunie 2023 (f. d. 155-157).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de către Ion Bălan împotriva deciziei din 13 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de către Ion Bălan este inadmisibil, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs).

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs), părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei

sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Ion Bălan, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de către Ion Bălan conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică

determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de către Ion Bălan, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ion Bălan împotriva deciziei din 13 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Diana Stănilă